

OBČINA JEZERSKO

Zg. Jezersko 65, 4206 Zg. Jezersko
Tel. 04/25 45 110, obcina@jezersko.si

Številka: 030-0024/2018-21

Datum: 11.11.2020

OBČINSKEMU SVETU OBČINE JEZERSKO

ZADEVA: **ODLOK O RAZGLASITVI ČEŠKE KOČE ZA KULTURNI SPOMENIK LOKALNEGA POMENA – SPREJEM**

PРАВNA PODLAGA: 21. in 65. člen Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE)

13. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg)

15. člena Statuta Občine Jezersko (Uradni vestnik Občine Jezersko št. 05/2017)

Predlog za razglasitev nepremičnega kulturnega spomenika, izdajatelj Zavod RS za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Kranj z dne, 18.8.2020, št. 6221-0002/2020-3

Naravovarstvene smernice za razglasitev Češke koče za kulturni spomenik lokalnega pomena, izdajatelj Zavod RS za varstvo narave, Območne enote Kranj z dne, 27.8.2020, št. 2-III-467/2-O-20/MR

PRIPRAVLJALEC: Saša Roškar in Marko Meško

NAMEN: Obravnava in sprejem

PREDLAGATELJI: Andrej Karničar, župan

POROČEVALKA: Marko Meško

OBRAZLOŽITEV: Češka koča je bila v letu 2020 s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine, OE Kranj, evidentirana in ovrednotena kot nepremična kulturna dediščina in tudi vpisana v register kulturne dediščine pod evidenčno številko 30697. Ker v letošnjem letu praznujemo 120 letnico od postavitve koče in ima le-ta prepoznane dediščinske lastnosti in pomembno družbeno vlogo v skupnosti, se predlaga, da se jubilej počasti tudi z razglasitvijo Češke koče za kulturni spomenik.

Obširnejša strokovna razlaga je bila podana na prvi obravnavi s strani Zavoda za varstvo Kulturne Dediščine, OE Kranj in sicer na osnovi Strokovnih podlagah za razglasitev Češke koče za kulturni spomenik.

Odlok je na svoji 13. redni seji, dne 15.9.2020 soglasno sprejel (prva obravnava) občinski svet Občine Jezersko, za tem ni bil podan noben predlog za spremembo.

PRILOGE: Odlok o razglasitvi Češke kočice za kulturni spomenik lokalnega pomena

PREDLOG SKLEPA:	Občinski svet Občine Jezersko sprejme Odlok o razglasitvi Češke kočice za kulturni spomenik lokalnega pomena.
------------------------	--

Župan Občine Jezersko
Andrej KARNIČAR

PREDLOG

Na podlagi 21. in 65. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE), 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg), 15. člena Statuta Občine Jezersko (Uradni vestnik Občine Jezersko št. 05/2017) in predloga Zavoda RS za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Kranj z dne, 18.8.2020, št. 6221-0002/2020-3 ter naravovarstvenih smernic Zavoda RS za varstvo narave, Območne enote Kranj z dne, 27.8.2020, št. 2-III-467/2-O-20/MR je Občinski svet Občine Jezersko na svoji ___ . redni seji, dne ___ . ___ . 2020, sprejel naslednji

ODLOK

o razglasitvi Češke kočice za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine: Zgornje Jezersko – Češka kočica, EŠD 30697 (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

Spomenik stoji na parceli št. 568/4 k.o. Zg. Jezersko, št. stavbe 591.

Lastnik spomenika je Občina Jezersko.

2. člen

Češka kočica je planinska kočica, ki jo je leta 1900 postavila Češka podružnica Slovenskega planinskega društva po načrtih arhitekta Jozefa Podhajskega na mestu, kjer je prej stal pastirski stan Kropivnikove kmetije. Oblikovanje kočice izhaja iz ideala češke kmetije in »češke kočice« (Česká chalupa), ki jo je leta 1891 pripravil arhitekt Antonin Wiehl za Jubilejno razstavo v Pragi. Takšen tip kočice je z razstavo postal popularen po vsej Češki in je imel narodnobudiljski pomen.

Kočica je postavljena na rob uravnave na način, da je klet, zidana iz kamna, na vzhodni strani odprta. Pritličje je iz tesanih brun, ki so v vogalih vezana na lastovičji rep. Zahodna fasada je opažena, prav tako oba zatrepa. Južno in vzhodno fasado oklepa gank, ki ima funkcijo zunanjega hodnika. Gank je s streho povezan z rezljanimi stebrički. Deli prvotnega ganka, ki ga je 1976 odtrgal plaz, so razstavljeni v Jenkovi kasarni. Novi gank je bil narejen kot kopija starega. Streha ima lomljeni strešini in je krita s pažnicami. Čopa sta izdelana v obliki polkroga. Okna so dvokrilna in razdeljena na 3 polja, zastirajo jih lesene polknce. Vhodna vrata so preprosta, narejena iz lesenih plohov in z zapiralom na rigelj. V hiši je ohranjenih še nekaj prvotnih vrat.

Podrobnejši opis spomenika hrani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Kranj.

Premičnine, ki so sestavni del spomenika, so zavedene v inventarni knjigi, gre za predmete, ki so bili sestavni del prostorov in drobni inventar ob odprtju kočice ter smerokaze in reševalno opremo iz kasnejših obdobj. Pristojna organizacija za varstvo teh premičnin je Gorenjski muzej v Kranju. Inventarna knjiga je priloga temu odloku.

3. člen

Enota ima zaradi zgodovinskih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih ter drugih izjemnih lastnosti poseben pomen za območje občine Jezersko, zato se razglašajo za kulturni spomenik lokalnega pomena.

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:

- Češka kočja je planinska kočja, ki danes predstavlja dominantno v prostoru, umeščena je na Spodnje Ravni – ledeniško uravnavo pod ostenjem Grintovca.
- Leta 1900 jo je zgradila Češka podružnica Slovenskega planinskega društva po načrtih arhitekta Jozefa Podhajskega kot »tipično češko kočjo«.
- Od njene postavitve se je ohranila njena izvorna oblika, likovna podoba, materialna substanca tesnega ostena, stavbno pohištvo, oblikovanje jedilnice ter nekaj drobnega inventarja. Leta 1971 je bila po načrtih arhitekta Marka Šenka podzidana klet s sanitarijami in shrambnim prostorom, vendar na način, da se zunanja podoba ni bistveno spremenila.
- Lesena kočja je postavljena na kamnit podstavek, ki je odprt proti vzhodu in ima funkcijo kleti. Na vzhodu in jugu jo oklepa lesen gank. Ima polkrožna čopa. Streha je lomljena simetrična dvokapnica krita z leseno kritino.
- Je izjemen primer sodelovanja slovenskih in čeških planincev na prelomu v 20. stoletje in je edina ohranjena planinska kočja, ki so jo češki planinci zgradili v naših gorah.
- Lokalni skupnosti predstavlja pomemben identitetni objekt, na katerega je naslonjena njena gorniška, športna in turistična dejavnost.
- Kot planinska kočja predstavlja primer možnosti ohranjanja planinske kočje v njeni izvirnosti kljub nujnemu prilagajanju zaradi zagotavljanja nujnih potrebnih standardov.
- Oskrbniki kočje v preteklosti (predvsem Jernej Krč in Andrej Karničar) so bili pomembne in v planinski srenji spoštovane osebnosti, ki so tudi s poznavanjem lokalnega okolja, okoliših gora ter zaradi odnosa do kočje pomembno vplivali (in še vplivajo) na njeno javno podobo.

4. člen

Varovane sestavine spomenika so:

- planinska kočja v celoti z vsemi sestavnimi deli in premičninami, vpisanimi v inventarno knjigo,
- neposredna okolica planinske kočje,
- namembnost objekta kot planinska kočja.

5. člen

Meje območja spomenika so vrisane na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1 : 1000, ki temelji na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1 : 5000 ter v načrtu Registra kulturne dediščine (RKD). Omenjeni načrti z vrisanimi mejami območja so priloga temu odloku.

Na območju spomenika veljajo naslednji naravovarstveni statusi: Naravna vrednota (Ravenska Kočja; ident. štev. 5324, Spodnje in Zgornje ravni; ident. štev. 5325), Natura 2000 (Kamniško Savinjske Alpe; koda SI3000264, Grintovci; koda SI5000024) ter Ekološko pomembno območje (Kamniško Savinjske Alpe; koda 11300).

Vplivnega območja spomenika ni.

6. člen

Spomenik je varovan v skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg, nadalje ZVKD-1). Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- Varovanje kulturnih, arhitekturnih, likovnih, tehničnih in zgodovinskih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti.
- Ohranjanje gabaritov, primarnega tlorisa in izvirne materialne substance.
- Ohranjanje namembnosti.
- Ohranjanje vedut na spomenik in s spomenika na okolico.
- Podrejanje vsake rabe in vseh posegov v objekt in njegovo neposredno okolico ohranjanju in vzdrževanju spomeniških vrednot.

- Omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanih vrednot.
- V spomeniku je prepovedno postavljati začasno ali trajno infrastrukturo in druge elemente, razen v primerih, ki jih s predhodnim kulturnovarstvenim soglasjem odobri pristojna enota Javnega zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.
- Za vsako spremembo funkcije in za vsak poseg v spomenik, njegove dele in okolico je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje pristojne enote Javnega zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.
- Ohranjanje predmetov, ki so vpisani v inventarno knjigo, na izvorni lokaciji ali v drugi obliki muzejske prezentacije. Pri urejanju muzejske zbirke, konservaciji in restavraciji predmetov sodeluje Gorenjski muzej v Kranju.

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

Zavarovan spomenik je namenjen:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih, tehničnih in zgodovinskih vrednot,
- povečanju pričevalnosti kulturnega spomenika,
- predstavitvi kulturnih vrednot,
- znanstveno-raziskovalnemu delu,
- učno-demonstracijskemu delu.

7. člen

Lastnik, posestnik in upravljalca spomenika morajo v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogrozati spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

8. člen

ZVKD-1 določa podrobnejše pogoje za raziskovanje, načine vzdrževanja, pogoje za posege, fizično zavarovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti, posamezne druge ukrepe in prepovedi za učinkovito varstvo spomenika.

9. člen

Upravljanje spomenika izvaja lastnik nepremičnin, ki so razglašene kot kulturni spomenik lokalnega pomena. Upravljanje izvaja upravljavec ob strokovni pomoči zavoda, ki je izdal strokovne podlage za razglasitev spomenika.

10. člen

V skladu z določiti 13. člena ZVKD-1 se pravni status nepremičnega spomenika zaznamuje v zemljiški knjigi kot zaznamba nepremičnega spomenika na podlagi akta o razglasitvi.

11. člen

Spomenik se označi skladno s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11).

12. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

13. člen

Ta odlok začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem vestniku Občine Jezersko.

Številka: _____
Zg. Jezersko, dne _____

Andrej Karničar
župan